

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Informatiebulletin Visserij

december 2021

Inleiding

Hierbij bieden wij u het Informatiebulletin visserij aan van december 2021.

Het informatiebulletin bevat informatie over de afspraken die gemaakt zijn voorafgaand en tijdens de Landbouw- en Visserijraad in december, de belangrijkste wijzigingen in de visserijregelgeving en de toepassing daarvan voor de zeevisserij. Ook vertellen we meer over belangrijke wijzigingen op het gebied van de kustvisserij. En tot slot informeren we u via dit informatiebulletin ook over de ontwikkelingen op het gebied van de duurzame blauwe economie en wat dit voor u betekent.

In sommige teksten staan links. Als u hierop klikt, komt u bij de wet- en regelgeving of de relevante pagina op onze website.

Inhoud van dit bulletin

In dit informatiebulletin bespreken we onder andere de volgende onderwerpen:

- Zeebaarsmachtiging
- Garnalenvisserij
- Aanlandplicht
- Quotum management en (voorlopige) vangsthoeveelheden
- Vangstregistratie
- Herziening van de Controleverordening
- Registratie van kapiteins
- Aangewezen havens
- Subsidies (EMFAF)
- Community of Practice Noordzee

Contact met RVO

Er hebben zich de laatste twee jaar een aantal personele wijzigingen voorgedaan in het team Visserijregelingen. Daarnaast heeft RVO de vangstregistratie overgenomen van de NVWA en zijn vijf nieuwe medewerkers gestart voor direct contact met de vissers over de vangstregistratie.

In september hebben de producentenorganisaties kennis kunnen maken met de nieuwe medewerkers van RVO tijdens de PO-dag. Om het contact met het team Visserijregelingen te vergemakkelijken zetten we de contactgegevens nog even voor u op een rij.

Heeft u een vraag over vergunningen, ontheffingen, huurovereenkomsten, registraties en machtigingen of wilt u hiervoor een aanvraag doen? Gaat u dan naar onze website:

[Visserijregelingen](#), stuur een e-mail naar vr@rvo.nl of bel ons op 088 042 42 42.

Heeft u een vraag over de vangstregistratie? Neemt u dan contact op met het team Vangstregistratie. U kunt ons bellen of whatsappen naar het nummer 088 042 00 00. Of u stuurt een e-mail naar vangstregistratie@rvo.nl (of naar elite@rvo.nl voor vaartuigen kleiner dan 12 meter).

Net als afgelopen jaar kunt u ook komend jaar weer rekenen op de inzet van RVO. Wij wensen u, ook namens de teams Visserijregelingen, een goed en gezond 2022.

Met vriendelijke groet,
Jantien Meijer en Jessie Janssen
Teammanagers Uitvoering Visserijregelingen RVO

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Maatregelen om de zeebaars te beschermen	4
2. Aanvragen vismachtigingen in wateren buiten de EU	7
3. Beheerplan Voordelta verlengd tot en met februari 2028	8
4. Gebied Oesterbank Voordelta gesloten voor visserij	9
5. Gebieden in de Waddenzee sluiten voor garnalenvisserij	12
6. De aanlandplicht in 2022	14
6.1 Aanlandplicht Noordzee 2022	14
6.2 Aanlandplicht westelijke wateren 2022	20
6.3 Hoeveelheden voor ongewenste vangsten	24
6.4 Aanlandcontingenten in 2022	25
7. Quotum	26
7.1 Toestemming delen vangst- en benuttingsgegevens met producentorganisaties	26
7.2 Voorlopige hoeveelheden vangstmogelijkheden	27
8. Vangstregistratie	28
8.1 Hoe stuur ik een goede vangstregistratie?	28
8.2 Registreer uw kokkelvangst	32
9. Registratie kapitein	33
10. Aangewezen havens Nederland	34
11. Controle en handhaving	36
11.1 Herziening controleverordening visserij	36
11.2 Steekproef- en controleplan	37
11.3 Vrijstellingen van de aanlandplicht en registratie in uw logboek	38
12. Fonds European Maritime Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)	39
13. Onze visserijpagina's zijn vernieuwd	40
14. Community of Practice Noordzee	41
14.1 Community of Practice Noordzee	41
14.2 Innovatieagenda Kottervisserij	43
15. TAC & Quota	44
Bijlagen	45
Bijlage 1	45
Bijlage 2	46
Bijlage 3	47
Bronnenlijst fotografie	50

1. Maatregelen om de zeebaars te beschermen

Het zeebaarsbestand herstelt langzaam, maar is nog niet op het gewenste niveau. Daarom blijven de bestaande maatregelen noodzakelijk voor 2022. Dit betekent dat u niet mag vissen op zeebaars. Hier zijn wel een aantal uitzonderingen op. Er zijn nu vangsthoeveelheden en maatregelen vastgesteld voor januari 2022.

Zeebaarsbestand

De International Council for Exploration of the Sea (ICES) geeft jaarlijks een vangstadvis voor zeebaars. Dit vangstadvis gaat over de volgende gebieden:

- de Keltische Zee (ICES-gebieden 7f t/m h)
- het Kanaal (ICES-gebieden 7d en 7e)
- de Ierse Zee (ICES-gebieden 7a)
- het centrale en zuidelijke deel van de Noordzee (ICES-gebieden 4b en 4c)

Het vangstadvis voor 2022 is een toename van 10,8% voor zeebaarsvangsten ten opzichte van 2021. Het voorzichtige herstel van het zeebaarsbestand lijkt dus door te zetten. Maar de omvang van het paai-bestand is nog steeds laag. Deze ligt maar net boven het vereiste minimum. De toename van jonge zeebaars blijft ook laag.

Voorlopige maatregelen voor zeebaars

Zeebaars is een gedeeld bestand met het Verenigd Koninkrijk (VK). Tijdens de Landbouw – en Visserijraad op 12 en 13 december zijn in de TAC en quota verordening voorlopige vangstmogelijkheden vastgesteld voor de gedeelde bestanden met het VK, inclusief zeebaars. Dit omdat de onderhandelingen met het VK nog niet afgerond waren. Deze voorlopige maatregelen worden hieronder uiteengezet.

Op 20 december is alsnog een akkoord bereikt met het VK. De uitkomsten van dit akkoord moeten nog verwerkt worden in de TAC en quota verordening. In het begin van het jaar zullen wij u informeren over definitieve vangstmogelijkheden en indien nodig een aangepaste machtiging versturen.

Verbod en uitzonderingen

Er geldt een verbod voor het vissen op zeebaars. Er zijn situaties waarin u wel op zeebaars mag vissen of zeebaars mag behouden. Onderstaande uitzonderingen uit 2021 gelden voor januari 2022. In de maanden februari en maart geldt een totaalverbod.

De onderstaande uitzonderingen gelden voor de EU-wateren van de ICES-gebieden 4b, 4c, 7d, 7e, 7f en 7h. In de wateren die horen bij het VK, mag u alleen vissen als u daar een machtiging voor heeft. U moet ook voldoen aan de daar geldende regelgeving.

Demersale visserij

- Gebruikt u een vissersvaartuig met een bodemtrawl of zegennet? Dan mag u niet gericht vissen op zeebaars. Heeft u zeebaars in uw bijvangst? Deze onvermijdelijke bijvangst mag u wel aan boord houden. Er geldt een maximale vangsthoeveelheid van 380 kilogram per maand. Dit betekent dat er in de maand januari maximaal 380 kilogram zeebaars mag worden aangeland. De zeebaarsvangsten mogen per visreis niet meer zijn dan 5% van het gewicht van de totale vangst aan boord.

Bij bodemtrawls gaat het om de volgende vistuigcodes:

Vistuigcode	Vistuig
OTB	Bodemottertrawl
OTT	Dubbele bordentrawl
PTB	Bodemspartrawls
TBB	Boomkor
TBN	Kreeftentrawl
TBS	Garnalentrrawl
TB	Niet nader gespecificeerde bodemtrawls

Bij zegennetten gaat het om de volgende vistuigcodes:

Vistuigcode	Vistuig
SSC	Schotse zegen
SDN	Deense zegen
SPR	Schotse spanzegen
SV	Bootzegen
SB	Strandzegen
SX	Niet nader gespecificeerde zegennetten

Deze maandelijkse hoeveelheid is niet overdraagbaar tussen vaartuigen en tussen maanden.

Handlijnvisserij

Vist u op zeebaars vanaf een vissersvaartuig met haken en lijnen, met vistuigcode LHP? Dit mag alleen als uw vissersvaartuig een vismachtiging heeft voor de handlijnvisserij op zeebaars. In januari 2022 mag u maximaal 1.430 kilogram zeebaars aanlanden. Deze hoeveelheid is niet overdraagbaar tussen vaartuigen.

De vismachtiging voor de handlijnvisserij op zeebaars geldt nu nog in het hele gebied van de ICES-sectoren 4b, 4c, 7d, 7e, 7f en 7h. Hieronder vallen ook de wettelijke aangewezen kustwateren en het zeegebied. Voor deze gebieden gelden extra nationale regels. Zo mag u hier alleen met een hengel vissen. U mag hier geen andere vormen van visserij met handlijn en hengelsnoer (met de hand bediend) uitvoeren.

Visserij met vaste kieuwnetten

- Er zijn ook uitzonderingen voor vissersvaartuigen die gebruikmaken van vaste kieuwnetten, bijvoorbeeld een staand want. Het gaat om de volgende vistuigcodes:

Vistuigcode	Vistuig
GTR	Schakelnetten
GNS	Geankerde staande kieuwnetten
GNC	Omringde kieuwnetten
FYK	Fuiken
FPN	Korven
FIX	Vallen

Heeft uw vissersvaartuig een vismachtiging voor zeebaars met vaste kieuwnetten? Dan mag u in januari 2022 maximaal 350 kilogram zeebaars aanlanden. Deze hoeveelheid is alleen bedoeld voor onvermijdelijke bijvangsten en is niet overdraagbaar tussen vaartuigen.

Wanneer een vissersvaartuig in de visserijzone en het kustwater mag vissen met vaste kieuwnetten blijft het maximum nog steeds 350 kilogram.

Leges machtiging

Voor de uitgifte van de machtigingen voor de handlijnvisserij en vaste kieuwnetten worden vanaf dit jaar € 172,50 aan legeskosten in rekening gebracht. Deze machtiging moet ook aan boord zijn van het betreffende vissersvaartuig. Omdat de machtiging alleen de eerste maand omvat, ontvangt u later een nieuwe machtiging.

Recreatieve visserij

Ook voor de recreatieve visserij in de ICES-gebieden 4b, 4c, 6a, 7a-7k gelden maatregelen. U moet in januari en februari 2022 alle gevangen zeebaarzen terugzetten. Dit heet ook wel een 'catch and release'-verplichting. In maart 2022 geldt er een 'bag limit' van 2 zeebaarzen per dag. Dit betekent dat u per dag niet meer dan 2 zeebaarzen mag meenemen voor eigen gebruik. De zeebaarzen moeten wel minimaal 42 centimeter lang zijn.

Zeebaars die is gevangen in recreatief staand want mag niet worden meegenomen. De bag limit van 2 zeebaarzen per dag in maart geldt dus niet voor dit vistuig.

In de Golf van Biskaje (ICES-gebied 8a en 8b) mag u het hele jaar maximaal 2 zeebaarzen per dag meenemen. Dit geldt niet voor zeebaarsvangsten met recreatief staand want. Deze mogen ook in dit gebied niet worden behouden.

2. Aanvragen vismachtigingen in wateren buiten de EU

Elk jaar in december vernieuwen we de vismachtigingen voor toegang tot wateren buiten de Europese Unie (EU). Maar ook de rest van het jaar krijgen we meerdere aanvragen. Het gaat dan om wijzigingen of nieuwe aanvragen. Om de aanvragen buiten december te versoepelen, hebben we een format gemaakt.

In dit format staat alle informatie die we van u nodig hebben om de aanvraag in gang te zetten.

Aanvragen

Wilt u toegang tot wateren buiten de EU aanvragen tijdens het lopende kalenderjaar? Of wilt u een wijziging van een aanvraag doorgeven? Gebruik dan het nieuwe format. U vindt deze op de pagina [Informatiebulletin visserij](#).

Het ingevulde format mailt u naar vr@rvo.nl.

3. Beheerplan Voordelta verlengd tot en met februari 2028

Het beheerplan voor Natura 2000-gebied de Voordelta is verlengd. Dit plan liep van 2015 tot en met 2021. Het gaat nu door tot en met 29 februari 2028.

In het beheerplan staan maatregelen voor de visserij en de bescherming van de natuur. Met deze maatregelen wordt bijgedragen aan de Natura 2000-doelen voor dit gebied.

Wat betekent dit voor mij?

De voorwaarden voor het krijgen van een toestemming sleepnetvisserij Voordelta veranderen niet. Heeft u een toestemming? Dan krijgt u een nieuwe. U hoeft hier niets voor te doen. Deze nieuwe toestemming is geldig tot en met 31 december 2024. U vindt meer informatie over de toestemming op [Toestemming vissen met sleepnetten](#).

Meer weten?

Wilt u meer weten over het beheerplan? U vindt meer informatie op de website van het [Noordzeeloket](#). Op de website van [Natura 2000](#) vindt u meer informatie over Natura 2000 in Nederland.

4. Gebied Oesterbank Voordelta gesloten voor visserij

Sinds 1 juni 2021 mag u niet meer vissen in het gebied Oesterbank Voordelta. Hier werd in 2015 een natuurlijke bank met platte oesters ontdekt. Deze soort wordt bedreigd. Door het gebied te sluiten, beschermen we de oesters. Voor sommige vistuigen geldt een uitzondering.

Om welk gebied gaat het?

Het gaat om het Natura 2000-gebied Voordelta. Dit gebied ligt aan de Goerese kant van de Brouwersdam. Op afbeelding 1 ziet u om welk gebied het gaat. De coördinaten van de grenzen van het gebied Oesterbank Voordelta zijn:

- 51°47.7882' NB en 003°51.1200' OL
- 51°47.8638' NB en 003°51.4650' OL
- 51°47.3034' NB en 003°51.8190' OL
- 51°46.9518' NB en 003°51.9348' OL
- 51°46.8738' NB en 003°51.9066' OL
- 51°46.8318' NB en 003°51.8454' OL
- 51°46.8006' NB en 003°51.7692' OL
- 51°46.7652' NB en 003°51.7482' OL
- 51°46.7184' NB en 003°51.7176' OL
- 51°46.7082' NB en 003°51.7170' OL
- 51°46.5954' NB en 003°51.7494' OL
- 51°46.5762' NB en 003°51.5088' OL
- 51°46.7754' NB en 003°51.5004' OL
- 51°46.9176' NB en 003°51.4068' OL
- 51°47.0100' NB en 003°51.5706' OL
- 51°47.1300' NB en 003°51.5568' OL
- 51°47.7882' NB en 003°51.1200' OL

Afbeelding 1: gesloten gebied Voordelta

Uitzonderingen

U mag in dit gebied nog wel vissen met een hengel. U mag ook vissen met een zegen als u daarvoor een vergunning heeft. Dit mag alleen als u zich aan deze voorwaarden houdt:

- Het net is niet verankerd aan de zeebodem.
- De onderpees is maximaal 18 kilogram per 100 meter.
- Een hulpboot vaart langs één kant van het net. Haalt u het net weer binnen? Doe dit altijd vanaf één kant van de boot. Zorg ervoor dat het net zoveel mogelijk in de oorspronkelijk uitgezette positie blijft. Dit betekent dat u het net dus niet aantrekt of binnenhaalt in een steeds kleiner wordende omtrek vanaf één centraal punt. Bijvoorbeeld vanaf een moederschip.

Waarom sluit dit gebied?

Het Natura 2000-gebied Voordelta sluit om de platteoesterbanken te beschermen. En om onderzoek te doen naar de status en ontwikkeling van een wilde bank met platte oesters.

Achtergrond

In 2015 werd een natuurlijke bank van platte oesters en Japanse oesters (*Magallana gigas*) ontdekt in de Voordelta. Onderzoekers schatten dat deze bank al in 2001 of 2002 is ontstaan. Dit denken ze door de leeftijd van de oesters. Ze denken dat dit de enige bank met platte oesters in de Nederlandse Noordzee is.

Bescherming van de platteoesterbanken

Nederland wil biogene riffen (bijvoorbeeld schelpdierbanken) terug laten komen in de Noordzee en herstellen. Platte oesters en oesterbanken staan op de lijst van bedreigde en/of achteruitgaande soorten en leefomgevingen. Dit is een lijst van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (OSPAR). Nederland heeft dit verdrag getekend.

Landen die dit verdrag hebben getekend, kunnen wetten en regels maken om de platte oesters en oesterbanken te beschermen. En om onderzoek te doen naar de aanwezigheid, verspreiding en populatieverloop van platte oesters. Ook kunnen deze landen wetten en regels maken om de grootte en kwaliteit van de platteoesterbanken vast te stellen. Dit doen onderzoekers met monitoring en habitatinventarisaties van de zeebodem.

Onderzoek naar een wilde platteoesterbank

Het is belangrijk om de veranderingen in grootte en kwaliteit van de oesterbank te volgen. Onderzoekers van Wageningen Marine Research volgen daarom platte oesters en andere soorten die met de oesterbank zijn verbonden. Eén van de voorwaarden voor het onderzoek is dat de bank niet wordt aangetast. Bijvoorbeeld door het oogsten van schaal- en schelpdieren. Of door bodem- of substraatberoerende visserij. Daarom mag u dus niet meer vissen in dit gebied, behalve met een hengel of zegen.

Ook begint Wageningen Marine Research in 2022 met een onderzoek naar de invloed van deze vorm van zegenvisserij.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de sluiting van de Oesterbank Voordelta? U leest meer in de [Staatscourant](#).

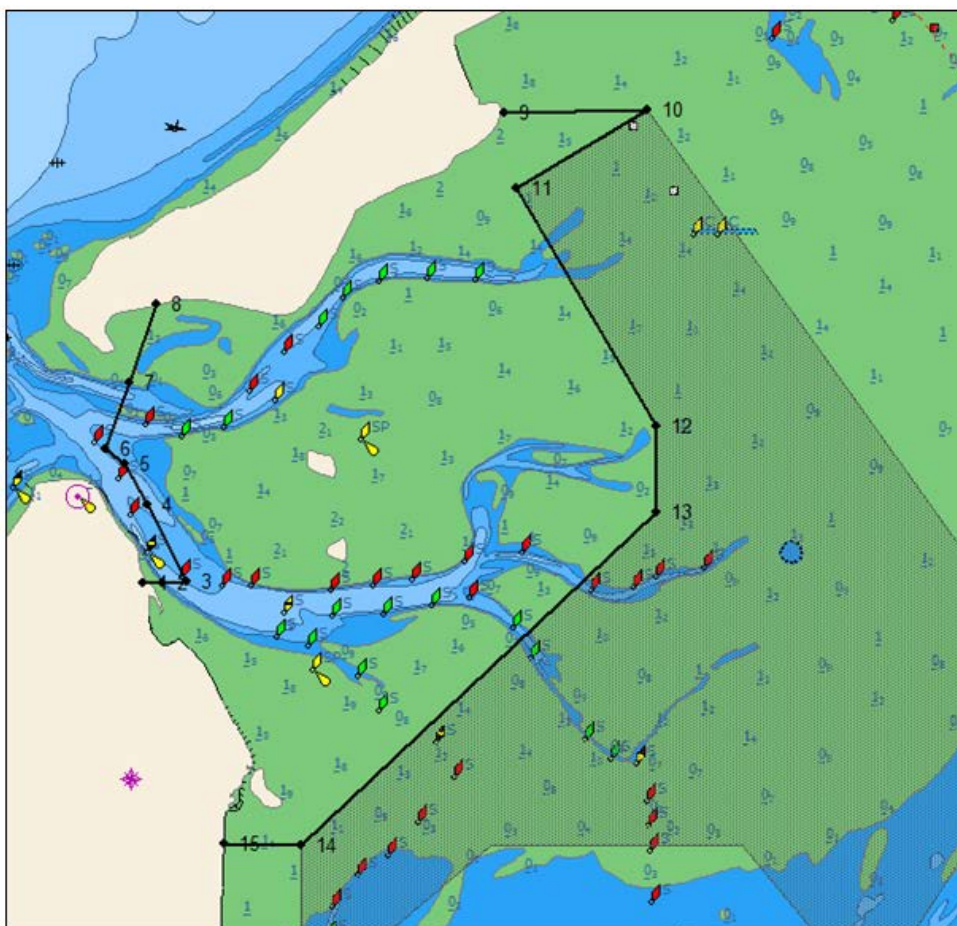
5. Gebieden in de Waddenzee sluiten voor garnalenvisserij

De partners van het Viswad-convenant hebben afspraken gemaakt over het sluiten van gebieden in de Waddenzee voor de garnalenvisserij. Vanaf 1 januari 2022 voegen we dit als voorschrift toe aan de schriftelijke toestemming.

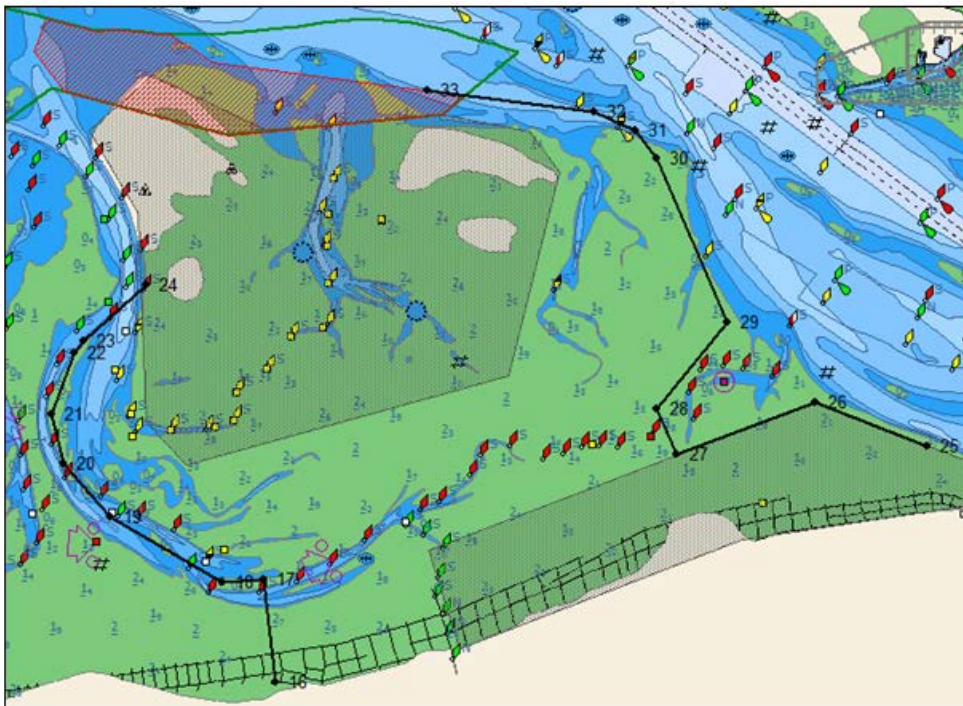
Welke gebieden worden gesloten?

Het gaat om gebieden op het Eierlandse gat en het Oostwad. De gebieden die worden gesloten staan op de afbeeldingen 2 en 3.

U vindt de coördinaten van deze gebieden op de [website van de Rijksoverheid](#).

Afbeelding 2: Begrenzing Eierlandse gat

Afbeelding 3: Begrenzing Oostwad (Rottum)

Op de afbeeldingen ziet u lijnen, gekleurde gebieden en cijfers:

- Zwarte lijn: de gebieden die nu sluiten.
- Grijs gebied: eerder gesloten door het VISWAD-convenant.
- Rood gebied: eerder gesloten door het Toegangbeperkend Besluit Noordzeekust. Dit is zone 1 van dit besluit.

Aanpassing schriftelijke toestemmingen

We hebben de schriftelijke toestemmingen voor de garnalenvisserij in de Waddenzee aangepast. De gesloten gebieden zijn toegevoegd aan de bijzondere voorwaarden bij deze toestemming. Vissers met een schriftelijke toestemming voor deze visserij hebben hierover een brief gekregen. Deze hebben we verstuurd op 11 november 2021.

Afspraken van het Viswad-convenant

In het Viswad-convenant maakten de partners afspraken over de natuurlijke ontwikkeling van de Waddenzee. Een van die afspraken was de tenderregeling die het Waddenfonds opende in april 2021. 19 garnalenvissers maakten hier gebruik van.

Een andere afspraak is dat gebieden vanaf 1 januari 2022 sluiten voor de garnalenvisserij. De partners van het Viswad-convenant bepaalden het aantal hectare te sluiten gebieden aan de hand van de hoeveelheid uitgekochte kW's en BT's.

Partners van het Viswad-convenant

De partners van het Viswad-convenant zijn:

- de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen
- de Coalitie Wadden Natuurlijk
- VisNed
- de Nederlandse Vissersbond
- PO Rousant
- Stichting Visserij en Natuur

6. De aanlandplicht in 2022

In de Europese teruggooiplannen is per visserij vastgelegd welke uitzonderingen op de aanlandplicht gelden. En welke eventuele voorschriften voor de uitvoering van de aanlandplicht noodzakelijk zijn. De teruggooiplannen hebben betrekking op zowel demersale als pelagische visserijen. Ze gelden voor de jaren 2021 tot en met 2023. Een aantal uitzonderingen en vrijstellingen gelden voorwaardelijk.

6.1 Aanlandplicht Noordzee 2022

Het teruggooiplan Noordzee gaat over de Uniewateren van de Noordzee. Dit geldt in de ICES-sectoren 2a, 3a en ICES-deelgebied 4. In 2022 gelden 8 vrijstellingen op grond van hoge overleving en 16 de-minimis-vrijstellingen. Gelden er bij deze vrijstelling specifieke voorschriften? Dan hebben we dat aangegeven.

Vrijstellingen op grond van hoge overleving in de Noordzee

U hoeft bepaalde vangsten niet aan te landen als deze een hoge overlevingskans heeft. Dit moet wel wetenschappelijk zijn aangetoond. In 2022 gelden in de Noordzee vrijstellingen op basis van hoge overlevingskansen voor:

- langoustines
- tong
- bijvangst met korven en fuiken van alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden
- vangsten en bijvangsten van schol
- schol (ondermaatse)
- tarbot
- roggen
- makreel en haring in de ringzegenvisserij

Voor de vrijstelling van ondermaatse schol in de visserij met bodemtrawls (OTB, PTB) met een maaswijdte van 90-119 mm in ICES-sector 3a gelden per 1 januari 2022 extra bepalingen.

We hebben deze uitzonderingen voor u samengevat in de tabel 1. Wilt u de volledige tekst lezen? U vindt deze op de [website van de Europese Commissie](#).

Tabel 1: Vrijstellingen op grond van hoge overleving in de Noordzee 2022

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Langoustines	Uniewateren van ICES-sectoren 2a, 3a en ICES-deelgebied 4	Korven (FPO)		U laat de langoustines meteen in hun geheel vrij in het gebied waar u ze heeft gevangen.
		Bodemtrawls (OTB, OTT, TBN)	Vrijstelling geldt alleen wanneer gebruik wordt gemaakt van één van de volgende selectiviteitsvoorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> • een kuil met een maaswijdte van meer dan 80 mm; • een kuil met een maaswijdte van ten minste 70 mm die is uitgerust met een soortselectief rooster met een afstand van ten hoogste 35 mm tussen de staven. 	
Tong (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-sector 4c binnen 6 zeemijl voor de kust en buiten vastgestelde kraamgebieden	Ottertrawls (OTB) met een maaswijdte in de kuil van 80-99 mm	Vrijstelling geldt alleen : <ul style="list-style-type: none"> • voor vaartuigen met een lengte van 10 meter of minder; • voor vaartuigen met een motorvermogen van 221 kilowatt of minder; • voor vaartuigen die vissen in wateren van maximaal 30 meter diep • tijdens trekken van maximaal 90 minuten 	U laat de tong meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden	Uniewateren van ICES-sector 3a en ICES-deelgebied 4	Korven en fuiken (FPO, FYK)		U laat de vis meteen vrij onder het wateroppervlak.
Schol	Uniewateren van ICES-sector 3a en ICES-deelgebied 4	Staande netten (GNS, GTR, GTN, GEN)		U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
		Deense zegens (SDN)		
		Bodemtrawls (OTB, PTB) met een maaswijdte van ten minste 120 mm	Vrijstelling geldt wanneer gericht wordt gevestigd op platvis of rondvis.	

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Schol	Uniewateren van ICES-sector 3a	Bodemtrawls (OTB, PTB) met een maaswijdte van 90-119 mm	Vrijstelling geldt wanneer gericht wordt gevist op platvis of rondvis. Alleen bij gebruik van een seltra-paneel met een boven-paneel met een maaswijdte van 140 mm (vierkante mazen), met een maaswijdte van 270 mm (ruitvormige mazen) of maaswijdte 300 mm. In het Kattegat mag ook een paneel met vierkante mazen van 120 mm worden gebruikt in de periode van 1 oktober t/m 31 december.	U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Bodemtrawls (OTB, PTB) met een maaswijdte van 80-119 mm	Vrijstelling geldt wanneer gericht wordt gevist op platvis of rondvis.	U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-sector 2a en ICES-deelgebied 4	Boomkorren met maaswijdte 80-119 mm (BT2)	Vrijstelling geldt alleen als het motorvermogen 221 kilowatt of meer is, in combinatie met een flip-up rope of Benthos Release Panel (BRP). Of Voor: <ul style="list-style-type: none"> • vaartuigen met een lengte van 24 meter of minder; • vaartuigen met een motorvermogen van • 221 kilowatt of minder; • tijdens trekken van maximaal 90 minuten. 	U laat de ondermaatse schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-sector 2a en ICES-deelgebied 4	Boomkorren met een maaswijdte 80-119 mm (BT2)	Vrijstelling geldt alleen voor vaartuigen van de lidstaten die de roadmap voor Fully Documented Fisheries implementeren. Voor Nederland geldt dit voor de boomkorvisserij.	
Tarbot	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Boomkorren met maaswijdte van tenminste 80 mm	Aan deze vrijstelling is een onderzoeksverplichting verbonden. Vrijstelling is voorlopig van toepassing tot en met 31 december 2022.	U laat de tarbot meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Roggen	Uniewateren van ICES-sector 2a, 3a en ICES-deelgebied 4	Alle soorten vistuig	Aan deze vrijstelling is een onderzoeksverplichting verbonden.	U laat de roggen meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Makreel, Haring	Uniewateren van ICES-sector 2a, 3a en ICES-deelgebied 4	Ringzegen	<p>Een ringzegen is voorzien van zichtbare boeien die duidelijk de grens voor het punt van ophaling markeren.</p> <p>Het vaartuig en de ringzegen zijn uitgerust met een elektronisch systeem om te registreren en te documenteren wanneer, waar en in welke mate de ringzegen is ingezet voor alle visserijactiviteiten.</p>	<p>De vangst wordt vrijgelaten voordat de ringzegen tot een bepaald percentage is gesloten. We noemen dit het punt van ophaling. In de makreelvisserij is dit bij 80% sluiting van de ringzegen. In de haringvisserij bij 90%. Als de ingesloten school uit beide soorten bestaat, is het punt van ophaling bij 80% sluiting.</p> <p>De ingesloten school vissen wordt bemonsterd vóór de vrijlaten om de soortensamenstelling, de groottesamenstelling en de hoeveelheid te ramen.</p>

De-minimisvrijstellingen Noordzee

In 2022 gelden in de Noordzee 16 de-minimisvrijstellingen. Op grond hiervan mogen bepaalde hoeveelheden worden teruggegooid. U vindt deze de-minimisvrijstellingen in tabel 2.

De gecombineerde de-minimisvrijstelling voor wijting en kabeljauw in de gemengde demersale visserij voor vaartuigen die in de Uniewateren van ICES-sector 4c vissen met bodemtrawls of zegens (OTB, OTT, SDN, SSC) met een maaswijdte van 70-99 mm (TR2) is met ingang van 1 januari 2022 komen te vervallen.

Tabel 2. De-minimisvrijstellingen in de Noordzee (2022)

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Maximale hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Tong	Uniewateren van de ICES-sectoren 2a, 3a en van ICES-deelgebied 4	Schakel- en kieuwnetten (GN, GNS, GND, GNC, GTN, GTR, GEN, GNF)	3% van totale jaarlijkse vangsten van tong in deze visserij	
Tong (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Boomkorren (TBB) met een maaswijdte van 80-119 mm	5% van de totale jaarlijkse vangsten van tong in deze visserij	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een Vlaams paneel.
Tong, schelvis, wijting, kabeljauw, zwarte koolvis en heek	Uniewateren van ICES-sector 3a	Langoustinevisserij met bodemtrawls (OTB, OTT, TBN) met een maaswijdte van ten minste 70 mm	4% van de totale jaarlijkse vangsten van langoustines, tong, schelvis, wijting en Noordse garnaal, kabeljauw, zwarte koolvis en heek	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een soortselectief rooster met een afstand van ten hoogste 35 mm tussen de staven.
Tong, schelvis, wijting, kabeljauw, schol, zwarte koolvis, haring, kever, grote zilversmelt en blauwe wijting (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-sector 3a	Visserij op Noordse garnaal met bodemtrawls (OTB, OTT) met een maaswijdte van ten minste 35 mm	5% van de totale vangsten van langoustines, tong, schelvis, wijting, kabeljauw, zwarte koolvis, schol, Noordse garnaal, heek, kever, grote zilversmelt, haring en kabeljauw	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een soortselectief rooster met een afstand van ten hoogste 19 mm tussen de staven en met een vrije uitlaat voor de vis.

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Maximale hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Wijting (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-sector 3a	Bodemtrawls (OTB, OTT, TBN, PTB) met een maaswijdte van 90-119 mm die zijn uitgerust met een seltra-paneel, of bodemtrawls (OTB, OTT, TBN, PTB) met een maaswijdte van ten minste 120 mm	2% van de totale jaarlijkse vangsten van langoustines, kabeljauw, schelvis, wijting, zwarte koolvis, tong, schol en heek in deze visserij	Bij gebruik van maaswijdte 90-119 mm geldt deze vrijstelling alleen als het net is uitgerust met een seltra-paneel met een bovenpaneel met een maaswijdte van 140 mm (vierkante mazen), met een maaswijdte van 270 mm (ruitvormige mazen) of met een maaswijdte van 300 mm (vierkante mazen).
Schol (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Visserij op langoustine met bodemtrawls met een maaswijdte van 80-99 mm	3% van de totale jaarlijkse vangsten van zwarte koolvis, schol, schelvis, wijting, kabeljauw, Noordse garnaal, tong en langoustines	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een SepNep.
Alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden	Uniewateren van de ICES-sectoren 4b en 4c	Visserij op Noordzeegarnaal met boomkorren	6% van de totale vangsten van alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden in deze visserij	
Leng (alleen ondermaats)	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Bodemtrawls (OTB, OTT, PTB) met een maaswijdte van tenminste 120 mm	3% van de totale jaarlijkse vangsten van leng in deze visserij	
Wijting	Uniewateren van de ICES-sectoren 4a en 4b	Bodemtrawls of zegens (OTB, OTT, SDN, SSC) met een maaswijdte van 70-99 mm	4% van de totale jaarlijkse vangsten van wijting in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
	Uniewateren van ICES-deelgebied 4	Boomkorren (TBB) met een maaswijdte van 80-119 mm	2% van de totale jaarlijkse vangsten van tong en schol in deze visserij	
Makreel, horsmakreel, haring en wijting	ICES-sectoren 4b en 4c ten zuiden van 54° NB	Pelagische trawls (OTM/PTM)	1% van de totale jaarlijkse vangsten van makreel, horsmakreel, haring en wijting in deze visserij	Vrijstelling geldt alleen voor vaartuigen met een lengte over alles tot 25 meter. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Maximale hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Sprot, kever, zandspiering en blauwe wijting	Uniewateren van ICES-sector 3a en ICES-deelgebied 4	Bodemtrawls (OTB, OTM, OTT, PTB, PTM, SDN, SPR, SSC, TB, TBN) met een maaswijdte groter dan 80 mm en in de visserij op Noordse garnaal (zie specifieke voorschriften)	Een gecombineerde hoeveelheid sprot, zandspiering, kever en blauwe wijting die niet meer dan 1% van de totale jaarlijkse vangsten uitmaakt in deze visserijen	In visserij op Noordse garnaal geldt deze vrijstelling alleen als gebruik wordt gemaakt van een vistuig dat is uitgerust met een sorteerrooster met een afstand van maximaal 19 mm tussen de staven of een vergelijkbare selectiviteitsvoorziening en een visretentiesysteem met een maaswijdte groter dan 35 mm in ICES-sector 3a en groter dan 32 mm in ICES-deelgebied 4. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Leng (alleen ondermaats)	ICES-deelgebied 4	Demersale visserij op heek met beuglijnen (LLS)	3% van de totale jaarlijkse vangsten van leng in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Horsmakreel	ICES-sectoren 4b en 4c	Bodemtrawls (OTB, OTT, PTB) met een maaswijdte tussen 80-99 mm	6% van de totale jaarlijkse vangsten van horsmakreel in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Makreel	ICES-sectoren 4b en 4c	Bodemtrawls (OTB, OTT, PTB) met een maaswijdte tussen 80-99 mm	6% van de totale jaarlijkse vangsten van makreel in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Blauwe wijting	ICES-deelgebied 4	Industriële pelagische trawls	5% van de totale jaarlijkse vangsten van blauwe wijting	Vrijstelling geldt voor vaartuigen die vangst aan boord verwerken tot surimibasis. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.

6.2 Aanlandplicht westelijke wateren 2022

Het teruggooiplan voor de westelijke wateren 2021-2023 gaat over de aanlandplicht in de noordwestelijke en zuidwestelijke wateren. Het teruggooiplan geldt zowel voor de demersale als de pelagische visserijen in de Uniewateren van de noordwestelijke wateren (ICES-deelgebieden 5, 6 en 7), van de zuidwestelijke wateren (ICES- deelgebieden 8, 9 en 10 (wateren rond de Azoren) en van de Cefac-sectoren 34.1.1, 34.1.2 en 34.2.0 (wateren rond Madeira en de Canarische Eilanden).

In 2022 gelden er 6 vrijstellingen op grond van hoge overleving en 15 de-minimisvrijstellingen in de noordwestelijke wateren. Gelden er bij deze vrijstelling specifieke voorschriften? Dan hebben we dat aangegeven. We hebben deze specifieke voorschriften niet altijd helemaal in dit bulletin overgenomen als dit niet relevant is voor de Nederlandse visserij. Wilt u meer weten over deze specifieke voorschriften? U leest de volledige tekst op de [website van de Europese Commissie](#). Daar vindt u ook een overzicht van vrijstellingen die gelden in de zuidwestelijke wateren.

Vrijstellingen op grond van hoge overleving in de noordwestelijke wateren

U hoeft bepaalde vangsten niet aan te landen als deze een hoge overlevingskans heeft. Dit moet wel wetenschappelijk zijn aangetoond. Voor 2022 gelden in de noordwestelijke wateren vrijstellingen op basis van hoge overlevingskansen voor:

- langoustines in specifieke visserijen met korven, vallen kubben, bodemtrawls en ottertrawls;
- tong in specifieke visserijen met ottertrawls;
- roggen in alle visserijen;
- schol in specifieke visserijen met schakelnetten, ottertrawls, boomkorren en zegens;
- bijvangst in de visserij met korven, vallen en kubben;
- makreel en haring in de ringzegenvisserij.

Voor de flyshootvisserij (SSC) geldt per 1 januari 2022 een vrijstelling voor schol die in de ICES-sectoren 7b tot en met 7k wordt gevangen.

We hebben deze uitzonderingen voor u samengevat in de tabel 3. Wilt u de volledige tekst lezen? U vindt deze op de [website van de Europese Commissie](#).

Tabel 3. Vrijstellingen op grond van hoge overleving in de noordwestelijke wateren 2022

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Langoustines	ICES-deelgebieden 6 en 7	Korven, vallen of kubben (FPO, FIX en FYK)		U laat de langoustines meteen in hun geheel vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
	ICES-deelgebied 7	Bodemtrawls met een maaswijdte groter of gelijk aan 100 mm		U laat de langoustines meteen in hun geheel vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
		Bodemtrawls met een maaswijdte van 70-99 mm	Er zijn extra voorschriften in het beschermingsgebied in de Keltische zee (de wateren binnen de ICES-sectoren 7f en 7g en het deel van 7j dat ten noorden van 50° NB en ten oosten van 11° WL ligt) en in ICES-sector 7a.	
ICES-sector 6a binnen 12 zeemijl uit de kust	Ottertrawls met een maaswijdte van 80-110 mm		U laat de langoustines meteen in hun geheel vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.	

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Tong (alleen ondermaats)	ICES-sector 7d binnen 6 zeemijl uit de kust en buiten vastgestelde kraamgebieden	Ottertrawls (OTT, OTB, TBS, TBN, TB, PTB, OT, PT, TX) met een maaswijdte in de kuil van 80-99 mm	Dit geldt alleen: <ul style="list-style-type: none"> • voor vaartuigen met een lengte van 10 meter; • voor vaartuigen met een motorvermogen van 221 kilowatt of minder; • voor vaartuigen die vissen in de wateren van max. 30 meter diep; • tijdens trekken van max. 90 minuten 	U laat de tong meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Roggen	ICES-deelgebieden 6 en 7	Alle vistuigen	Aan deze vrijstelling is een onderzoeksverplichting verbonden.	U laat de roggen meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	ICES-sectoren 7d tot en met 7g	Schakelnetten (GTR, GTN, GEN, GN)		U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
		Ottertrawls (OTT, OTB, TBS, TBN, TB, PTB, OT, PT, TX)		U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	ICES-sectoren 7a tot en met 7g	Boomkorren (TBB)	Dit geldt alleen voor vaartuigen: <ul style="list-style-type: none"> • met een motorvermogen van 221 kilowatt of meer; • die zijn uitgerust met een touwschot of een ontsnappingspaneel voor benthos 	U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	ICES-sectoren 7a tot en met 7g	Boomkorren (TBB)	Dit geldt alleen: <ul style="list-style-type: none"> • voor vaartuigen die gebouwd zijn om binnen 12 zeemijl uit de kust te vissen; • voor vaartuigen met een motorvermogen van 221 kilowatt; • voor vaartuigen met een maximale lengte van 24 meter; • tijdens trekken van maximaal 90 minuten 	U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	7d	Deense zegen (SDN)		U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.
Schol	7b tot 7k	Zegens (SSC)		U laat de schol meteen vrij in het gebied waar u deze heeft gevangen.

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Extra bepaling(en)	Specifieke voorschriften
Alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden	ICES-deelgebieden 5 (met uitzondering van 5a en met inbegrip van enkel de wateren van de Unie van 5b), 6 en 7	Korven, vallen en kubben (FPO, FIX, FYK)		U laat de vis meteen vrij.
Makreel, haring	ICES-deelgebied 6	Ringzegen	Ringzegen is voorzien van zichtbare boeien die duidelijk de grens voor het punt van ophaling markeren. Het vaartuig en de ringzegen zijn uitgerust met een elektronisch systeem om te registreren en te documenteren wanneer, waar en in welke mate de ringzegen is ingezet voor alle visserijactiviteiten. De ingesloten school vissen wordt bemonsterd vóór de vrijlating om de soortensamenstelling, de groottesamenstelling en de hoeveelheid te ramen.	De vangst wordt vrijgelaten voordat de ringzegen tot een bepaald percentage is gesloten. We noemen dit het punt van ophaling. In de makreelvisserij is dit bij 80% sluiting van de ringzegen. In de haringvisserij bij 90%. Als de ingesloten school uit beide soorten bestaat, is het punt van ophaling bij 80% sluiting.

De-minimisvrijstellingen in de noordwestelijke wateren

In 2021 gelden in de noordwestelijke wateren 15 de-minimisvrijstellingen. Op grond hiervan mogen bepaalde hoeveelheden worden teruggegooid. U vindt deze de-minimisvrijstellingen in tabel 4.

Tabel 4: De-minimisvrijstellingen in de noordwestelijke wateren 2022

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Wijting	ICES-sectoren 7b-k	Bodemtrawls en zegens met een maaswijdte groter of gelijk aan 80 mm (OTB, OTT, OT, PTB, PT, SSC, SDN, SPR, SX, SV, TBN, TBS, TB, TX) Pelagische trawls (OTM, PTM) en boomkorren met een maaswijdte van 80-119 (BT2)	5% van de totale jaarlijkse vangsten van wijting in deze visserijen	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Tong	ICES-sectoren 7d, 7e, 7f en 7g	Schakel- en kieuwnetten (GN, GNS, GND, GNC, GTN, GTR, GEN, GNF)	3% van de totale jaarlijkse vangsten van tong in deze visserij	
	ICES-sectoren 7d, 7e, 7f, 7g en 7h	Boomkorren (TBB) met een maaswijdte van 80 – 119 mm	3% van de totale jaarlijkse vangsten van tong in deze visserij	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een Vlaams paneel.

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Schelvis	ICES-sectoren 7b, 7c en 7e-7k	Bodemtrawls en zegens (OTB, OTT, OT, PTB, PT, SSC, SDN, SPR, SX, SV, TB, TBN, TBS, TB, TX) met een maaswijdte groter of gelijk aan 100 mm (1)	5% van de totale jaarlijkse vangsten van schelvis in deze visserijen	(1) deze vrijstelling geldt als vangsten voor maximaal 30% uit langoustine bestaat. Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een Vlaams paneel. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Diverse soorten (alleen ondermaats)	ICES-sector 7a	Visserij op Noordzeegarnaal met boomkorren (TBB) met maaswijdte groter of gelijk aan 31 mm	0,85% van de totale jaarlijkse vangsten van schol en 0,15% van de totale jaarlijkse vangsten van wijting in de demersale gemengde visserijen	
Evervis	ICES-sectoren 7b, 7c en 7f-7k	Bodemtrawls (OTT, OTB, TBS, TBN, TB, PTB),	0,5% van de totale jaarlijkse vangsten van evervis in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Schartong (alleen ondermaats)	ICES-deelgebied 6	Boomkorren (TBB) met maaswijdte 80-119 mm (BT2) Bodemtrawls (OTT, OTB, TBS, TBN, TB, PTB, OT, PT, TX) met een maaswijdte 70-99 mm (TR2)	4% van de totale jaarlijkse vangsten van Schartong in deze visserijen	Voor TR2 vaartuigen in de ICES-sectoren 7f, 7g, het deel van 7h ten noorden van 49° 30' NB en het deel van 7j ten oosten van 11° is deze vrijstelling slechts van toepassing als de vangst voor meer dan 55% uit wijting of voor meer dan 55% uit een combinatie van zeeduivel, heek en schartong bestaat. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Tong	ICES-sector 7a	Boomkorren (TBB) met een maaswijdte van 80-119 mm (BT2)	3% van de totale jaarlijkse vangsten van tong in deze visserij	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van een Vlaams paneel. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.

Soort(en)	Gebied	Vistuig	Hoeveelheid	Specifieke voorschriften
Grote zilversmelt	Uniewateren van ICES-sector 5b, en ICES-deelgebied 6	Bodemtrawls (OTT, OTB, TBS, TBN, TB, PTB, OT, PT, TX) met maaswijdte groter of gelijk aan 100 mm (TR1)	0,6 % van de totale jaarlijkse vangsten van grote zilversmelt met alle vistuig in deze gebieden	
Horsmakrelen	ICES-deelgebied 6 en de ICES-sectoren 7b-7k	Bodemtrawls, zegens en boomkorren (OTB, OTT, OT, PTB, PT, SSC, SDN, SPR, SX, SV, TBB, TBN, TBS, TB, TX)	3% van de totale jaarlijks vangsten van horsmakrelen in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Makreel	ICES-deelgebied 6 en de ICES-sectoren 7b-7k	Bodemtrawls, zegens en boomkorren (OTB, OTT, OT, PTB, PT, SSC, SDN, SPR, SX, SV, TBB, TBN, TBS, TB, TX)	3% van de totale jaarlijkse vangsten van horsmakrelen in deze visserij	Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Schelvis (alleen ondermaats)	ICES-sector 6a	Bodemtrawls (OTB, OTT, OT, TBN, TB) met een maaswijdte kleiner dan 119 mm	3% van de totale jaarlijks vangsten van schelvis in deze visserij	Vrijstelling geldt alleen bij gebruik van selectief vistuig (voor meer informatie, zie teruggooiplan westelijke wateren). Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.
Blaauwe wijting	ICES-deelgebieden 5b, 6 en 7	Industriële pelagische trawls	5% van de totale jaarlijkse vangsten van blauwe wijting in deze visserij	Vrijstelling geldt voor vaartuigen die vangsten aan boord verwerken tot surimibasis.
Witte tonijn	ICES-deelgebied 7	Pelagische spantrawls	5% van de totale jaarlijks vangsten in deze visserij	
Makreel, horsmakreel, haring, wijting	ICES-sector 7d	Pelagische trawls	1% van de totale jaarlijkse vangsten in deze visserij	Vrijstelling geldt voor vaartuigen met een lengte tot 25 meter. Vrijstelling geldt voorwaardelijk tot en met 31 december 2022.

6.3 Hoeveelheden voor ongewenste vangsten

Vanwege de aanlandplicht zijn veel quota opgebouwd uit een aandeel 'gewenste vangsten' en een aandeel 'ongewenste vangsten'. Nederland reserveert het aandeel 'gewenste vangsten' voor aanlandingen van maatse vis. Een deel van de ophoging van het quotum voor 'ongewenste vangsten' wordt gereserveerd voor aanlandingen van ondermaatse vis en een deel wordt gebruikt voor uitgifte van aanlandcontingenten. Vangsten van ondermaatse vis worden niet in mindering gebracht op het contingent. Behalve als de hoeveelheid ondermaatse vis die wordt aangeland groter is dan de hiervoor gereserveerde hoeveelheid. De quotumhoeveelheden en het aandeel gewenste en ongewenste vangst staan in de tabel hieronder. Hierin staan alleen de gecontingenteerde bestanden waarvoor de hoeveelheden voor ongewenste vangsten apart worden beheerd. Voor tong is een voorlopig quotum vastgesteld voor het eerste kwartaal van 2022.

Tabel 5. Quotum, aandeel maats, verandering 2022 ten opzichte van 2021 en hoeveelheden voor ongewenste vangsten per soort

Soort	Bestand-code	Quotum 2022 (ton)	Maatse vis (ton)	Verandering maatse vis 2022 ten opzichte van maatse vis 2021	Ongewenste vangsten	
					Ton	% t.o.v. quotum
Kabeljauw	COD/2A3AX4	1.102	930	-3,4%	172	15,6%
Tong	SOL/24-C *	3.589	3.293	0,0%	296	13,8%
Schol	PLE/2A3AX4	30.258	26.066	-5,7%	4.192	13,9%
Wijting	WHG/2AC4	1.244	807	17,6%	437	35,2%

* Voorlopig quotum vastgesteld op 25% van hoeveelheid in 2021.

6.4 Aanlandcontingenten in 2022

Vangt u een vissoort die binnen uw visserij onder de aanlandplicht valt? Dan moet u die vangst aanlanden. Meestal heeft u in dat geval vangstrechten. We kunnen deze vangst dan afhalen van uw contingent, het groepscontingent van uw producentenorganisatie of groep, en het nationale quotum. Is dit niet het geval? Vraag dan een aanlandcontingent aan. De aanlandplicht geldt ook voor alle soorten waarvoor een vangstverbod geldt voor vaartuigen in het MFL2-segment. Het gaat om deze soorten:

- blauwe wijting
- grote zilversmelt
- haring
- heek
- horsmakreel
- kabeljauw
- kever
- koolvis
- makreel
- schelvis
- schol
- sprout
- tong
- wijting
- zeeduivel

Landt u een van deze soorten aan met een vaartuig in het MFL2-segment? Vraag dan een aanlandcontingent aan. Dat hoeft niet als het ondermaatse vangsten betreft. Voor soorten waarvoor een minimuminstandhoudingsreferentiegrrootte is vastgesteld, reserveren we jaarlijks een beperkte hoeveelheid van het quotum voor ondermaatse vangsten door vaartuigen in het MFL2-segment.

Referentieprijzen aanlandcontingenten

We bepalen de referentieprijzen voor aanlandcontingenten op basis van de gemiddelde verkoopprijs van het voorgaande jaar. We bepalen referentieprijzen per kwartaal. De prijs voor een aanlandcontingent is 80% van de referentieprijs in het desbetreffende kwartaal. Op [Referentieprijzen aanlandcontingent](#) vindt u de actuele referentieprijzen per vissoort.

7. Quotum

7.1 Toestemming delen vangst- en benuttingsgegevens met producentorganisaties

Wij delen elke twee weken vangst- en benuttingsgegevens aan de producentenorganisatie (PO) waar u als visser lid van bent. Dit gaat om zowel bestanden die tot het groepscontingent behoren als bestanden die hier niet toe behoren. De PO's ontvangen deze gegevens om zo, samen met ons, de Nederlandse visbestanden te kunnen beheren.

Wij hebben uw toestemming nodig

De benuttingscijfers op vaartuigniveau kunnen worden herleid naar personen en zijn daarom (indirecte) persoonsgegevens. Daarom is de AVG-wetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming) van toepassing. Om deze gegevens te blijven leveren aan producentenorganisaties hebben wij toestemming van u als visser nodig.

Toestemming verlenen voor delen vangst- en benuttingsgegevens

Bent u lid van een PO? Vanaf 23 september 2021 leveren wij niet langer vangst- en benuttingsgegevens van niet-gecontingenteerde bestanden en gereserveerde documenten aan uw PO als u daar geen toestemming voor heeft gegeven. In juni 2021 heeft u een brief ontvangen met het toestemmingsformulier. Als u nog geen toestemming heeft gegeven om deze gegevens te delen, kunt u alsnog dit formulier naar ons sturen.

Deze toestemming is vrijwillig en kan op elk moment ingetrokken worden. Als u het formulier niet meer in uw bezit heeft, kunt u dit bij uw PO opvragen. Wordt u lid of wisselt u van een PO? Dan ontvangt u (opnieuw) het toestemmingsformulier van ons. Ontvangt u deze niet? Vraag dit dan na bij de PO waar u lid van wordt.

7.2 Voorlopige hoeveelheden vangstmogelijkheden

Als gevolg van Brexit is het proces voor het vaststellen van de vangstmogelijkheden veranderd. Dat betekent voor Nederland dat de Europese Commissie voor een nog groter deel voor de voor ons relevante vangstmogelijkheden onderhandelt met derde landen. De Raad stelt de uitkomsten van deze onderhandelingen vast in een TAC en quota verordening tijdens de Landbouw- en Visserijraad (LVR) in december. Voor een deel van de bestanden zijn tijdens de LVR op 12 en 13 december de definitieve vangstmogelijkheden vastgesteld.

Omdat de bilaterale onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk nog niet waren afgerond voor de LVR, zijn voor deze gedeelde visbestanden met het VK, voorlopige vangstmogelijkheden vastgesteld in de TAC en quota verordening. Deze voorlopige vangstmogelijkheden werden op basis van 25% van de TACs van 2021 voor de eerste drie maanden van 2022 vastgesteld. Daarnaast is voor een aantal bestanden een hoger percentage vastgesteld, namelijk tussen de 40% en 85% om rekening te houden met onder andere seizoensgebonden visserij. Dit geldt voor bijvoorbeeld wijting, roggen en horsmakreel.

Inmiddels is er op 20 december een akkoord bereikt met het VK over de definitieve vangstmogelijkheden voor 2022. De uitkomsten van dit akkoord moeten nog verwerkt worden in de TAC en quota verordening. Doordat de voorlopige vangstmogelijkheden zijn vastgesteld kunt u per 1 januari vissen. In het begin van 2022 zullen wij u informeren over de definitieve vangstmogelijkheden voor het gehele jaar en indien nodig een aangepast contingent versturen.

8. Vangstregistratie

8.1 Hoe stuur ik een goede vangstregistratie?

Sinds 1 september 2021 zijn wij verantwoordelijk voor het inwinnen en monitoren van de vangstregistratie. Dit namen we over van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. We merken dat er soms fouten worden gemaakt bij de vangstregistratie. Daarom geven we u extra informatie en tips.

Heeft u vragen?

Heeft u vragen over de vangstregistratie met E-lite of met uw elektronisch logboek aan boord? Dan kunt u contact met ons opnemen. Wij kijken graag mee in het systeem. Om u sneller te kunnen helpen, vragen we u altijd om deze gegevens:

- uw naam
- uw extern kenteken

Werkdagen van 8:30 tot 17:00 uur

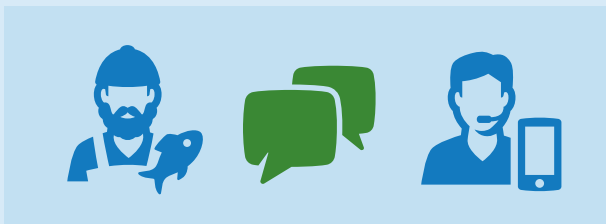
088 042 00 00

Bellen

WhatsApp
bericht

Bellen

Tijdens kantooruren (08:30 tot 17:00 uur) kunt u ons bellen op 088 042 00 00. U kunt ook buiten kantoor-tijden bellen, maar alleen als het een spoedgeval is. Is het geen noodgeval? Dan kunt u ons de volgende werkdag vanaf 8:30 uur bellen. Of stuur een WhatsAppbericht of e-mail. Dan kijken wij er de volgende werkdag naar.

WhatsApp

U kunt ons een bericht sturen via WhatsApp op het nummer 088 042 00 00. We beantwoorden uw vragen op werkdagen tussen 8:30 en 17:00 uur. We sturen eerst een geautomatiseerd bericht. Nadat u op dit bericht reageert, kunnen wij u een persoonlijk bericht sturen. Na 24 uur moeten we weer een nieuw geauto-matiseerd bericht sturen. Dit heeft te maken met privacy.

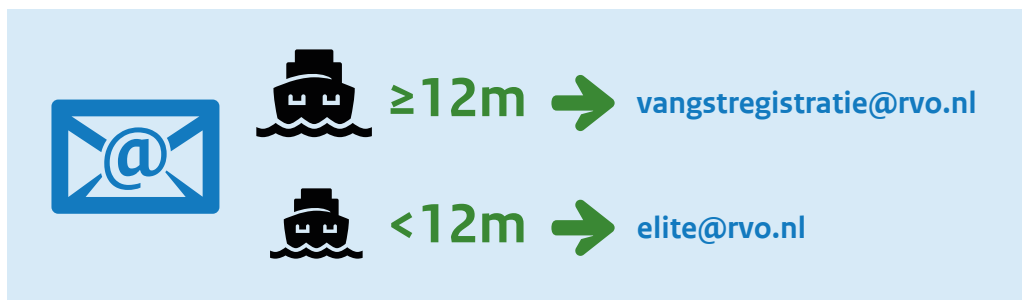
Het is helaas niet mogelijk om via Whatsapp te bellen.

E-mail

U kunt ons ook e-mailen. Wij beantwoorden e-mails op werkdagen tussen 8:30 en 17:00 uur.

Welk e-mailadres u gebruikt, ligt aan de lengte van uw vaartuig:

- vaartuigen van 12 meter of langer: vangstregistratie@rvo.nl
- vaartuigen kleiner dan 12 meter: elite@rvo.nl

Verplichte berichten voor vaartuigen van 12 meter of langer

Heeft u een vaartuig van 12 meter of langer? Dan stuurt u meerdere berichten per visreis. Dit geldt alleen als u berichten doorgeeft met het elektronisch logboek aan boord.

Verplichte berichten

In de tabel hieronder ziet u de meest voorkomende verplichte berichten. In sommige gevallen stuurt u ook andere verplichte berichten. Dit ligt aan uw visreis en uw activiteiten tijdens de reis, bijvoorbeeld bij het overladen en / of aan boord nemen van vangsten.

Bericht	Uitleg
Vertrekbericht (DEP)	U stuurt altijd een vertrekbericht voor vertrek uit een haven. Het maakt niet uit waarom of hoelang het vaartuig buiten de haven is. Heeft u een bevestiging (retourbericht) ontvangen op dit bericht? Dan werkt het ERS-systeem en kunt u vertrekken.
Dagelijkse melding (FAR)	U stuurt iedere dag voor 24:00 uur UTC een bericht met uw vangstopgave. Dit doet u ook als u die dag (nog) niet gevestigd heeft. Of als u nog niets gevestigd heeft. Laat vertrek uit de haven Vertrekt u laat uit de haven, maar wel voor middernacht? Ook dan is deze melding verplicht. U stuurt dan een FAR-bericht zonder vangst.
Einde vissen (EOF)	Stopt u met vissen? Stuur dan een EOF-bericht direct nadat u de laatste trek heeft binnengehaald. En voordat u teruggaat naar de haven.
Vooraankondiging aankomst haven (PRN)	U stuurt tenminste 4 uur voordat u de haven in wilt varen een PRN-bericht.

Bericht	Uitleg
Binnenvaren bericht (RTP)	U stuurt het binnenvaren bericht (RTP) als u bijna de haven binnenvaart. U mag pas lossen als u een bevestiging (retourbericht) op het RTP-bericht heeft ontvangen.
Definitieve vangstopgave (LAN)	U geeft alle gevangen vissoorten door met uw definitieve vangstopgave (LAN-bericht). Ook hoeveelheden kleiner dan 50 kg. Zorg ervoor dat u de goede FAO-code, staat en aanbiedingsvorm doorgeeft. U stuurt uw vangstopgave uiterlijk 24 uur na verkoop. Het weekend en feestdagen tellen niet mee.

Extra berichten Noorse zone

Noorwegen hoort niet bij de Europese Unie. In Noorse wateren gelden daarom andere regels. Vist u in de Noorse zone? Dan stuurt u extra berichten.

Bericht	Uitleg
Noorse vis activiteitenrapport (DCA)	Dit is een uitgebreide vangstopgave voor Noorwegen. U stuurt iedere dag voor 24:00 uur UTC een bericht met uw vangstopgave. Dit doet u ook als u die dag (nog) niet gevestigd heeft. Of als u nog niets gevangen heeft. Als u een DCA-bericht stuurt, hoeft u geen FAR-bericht te sturen.
Binnenkomst zone (COE)	U stuurt dit bericht als u een buitenlands gebied binnengaat. Dus ook als u de Noorse zone binnenvaart.
Verlaten zone (COX)	U stuurt dit bericht als u een buitenlands gebied verlaat. Dus ook als u de Noorse zone verlaat.

5 tips voor een goede vangstregistratie (vaartuigen van 12 meter of langer)

Zorg ervoor dat u de berichten goed doorgeeft. Daardoor krijgt u het aan boord makkelijker en voldoet u aan alle verplichtingen. Volg de tips hieronder voor een goede vangstregistratie. Deze tips gaan over de vangstregistratie in uw elektronisch logboek aan boord.

- 1. Stuur altijd een FAR-bericht, ook wanneer u om 24:00 uur UTC nog geen vangst aan boord heeft**
U stuurt ook een FAR-bericht als u nog geen vangst aan boord heeft. Ook als u die dag pas laat bent uitgevaren. U stuurt in dit geval een leeg FAR-bericht, zonder vangsten en hoeveelheden. Vaart u de haven uit en weet u zeker dat u die dag geen vangst aan boord krijgt? Dan raden wij u aan om meteen een leeg FAR-bericht te sturen. Dit voorkomt dat u dit later op de dag vergeet.
- 2. Wacht altijd op een retourbericht voor u het volgende bericht stuurt**
Stuurt u meerdere berichten kort na elkaar? Wacht dan op het retourbericht op uw eerste bericht voordat u het tweede bericht verstuurt. Dit voorkomt dat de berichten worden afgekeurd en wij deze niet binnenkrijgen. Of dat de berichten in de verkeerde volgorde bij ons binnenkomen en u foutmeldingen krijgt in uw systeem.

Heeft u een foutmelding gekregen? Stuur dan een correctie als dat nodig is. Doe dit voordat u een volgend bericht instuurt.
- 3. Gebruik niet de aanbiedingsvorm BMS voor ondermaatse vis in LAN-berichten**
U kunt de aanbiedingsvorm BMS niet meer gebruiken. Als u dit toch probeert, krijgt u een foutmelding en wordt het bericht niet verzonden. Gebruik voor ondermaatse vis de selectie "J" (ja) bij vakje ondermaats.
- 4. Controleer altijd de reden van vertrek (DEP) en binnenvaren (RTP)**
Zet de reden van vertrek alleen op FSH (vissen) als u ook echt gaat vissen. En de reden van binnenvaren alleen op lossen als u dat gaat doen. Soms zet het systeem de reden van binnenvaren automatisch op lossen (reden 16). Let dus goed op als u om een andere reden binnenvaart.

Andere reden om uit te varen

De kans is groot dat u uitvaart om te gaan vissen, maar soms heeft u een andere reden. Bijvoorbeeld als u alleen opstoomt naar een andere haven, zonder onderweg te gaan vissen. Let in dit soort gevallen extra goed op uw reden van vertrek. Pas deze aan als u niet uitvaart om te vissen.

Andere reden om terug te keren

Let ook goed op de reden van terugkeer in de haven. Gaat u niet lossen? Maar gaat u bijvoorbeeld schuilen met slecht weer of uw vaartuig repareren? Zorg er dan voor dat u ook de goede reden van terugkeer opgeeft in uw RTP-bericht. Heeft u aangegeven dat u gaat lossen, maar doet u dit toch niet? Neem dan contact met ons op.

Reden van terugkeer aanpassen

Heeft u een andere reden opgegeven, maar gaat u toch lossen? Pas dan de reden van binnenkomst aan met een correctiebericht. Zet hierin dat u gaat lossen. Heeft u eerst aangegeven dat u gaat lossen, maar doet u dit toch niet? Dan kunt u dat bericht niet meer aanpassen. Neem dan contact met ons op.

5. Geef het garnalenziftsel met de goede code en vorm op in uw LAN-bericht

Het ziftsel moet op uw definitieve vangstopgave (LAN-bericht) staan. Dit doet u door het aantal kilogrammen ziftsel te registreren in uw vangstopgave met vissoortcode CSH en aanbiedingsvorm OTH. U gebruikt dus niet de aanbiedingsvorm WHL voor ziftsel. U hoeft het ziftsel niet te registreren als ondermaats. Selecteer "N"(nee) bij het vakje ondermaatse vis.

Meer informatie

U vindt meer informatie op [Vangstregistratie](#). Wilt u meer weten over de berichten die u aan ons doorgeeft? U leest hier meer over in de [Uitvoeringsverordening \(EU\) Nr. 404/2011 van de Commissie](#).

8.2 Registreer uw kokkelvangst

Bent u kokkelvisser en heeft u een vaartuig van 12 meter of langer? Dan geeft u vanaf 1 oktober 2021 uw vangst door. Dit doet u met het elektronisch logboek aan boord. Dit staat in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB).

Wat geef ik door?

Vanaf 1 oktober 2021 houdt u de gegevens van uw visreis bij in het elektronisch logboek aan boord. Hiermee stuurt u ons berichten over uw visreis. Een van die berichten gaat over de vangstopgave. Dit is een FAR-bericht Hierin zet u:

- hoeveel kilogram kokkels u heeft gevangen (vissoortcode COC);
- met welk vistuig u dit heeft gedaan (vistuigcode NO).

U leest meer over vangstregistratie op [Visreis doorgeven vaartuigen van 12 meter of langer](#). Hier staat ook welke berichten u in ieder geval moet versturen.

Vangst overladen op een ander vissersvaartuig

Vangstvaartuigen kunnen hun vangst overladen op transportvaartuigen. Brengt u uw vangst over op een transportvaartuig? En landt u dus niet uw eigen vangst aan? Dan registreert u een leeg FAR-bericht (vangstopgave) en stuurt u geen LAN-bericht (definitieve vangstopgave).

Heeft u een transportvaartuig van 12 meter of langer? En landt u de vangst van iemand anders aan? Dan registreert u de juiste hoeveelheid kokkels.

Additionele handkokkelvisserij

Heeft u een additionele handkokkelvergunning? U geeft nu al elke maand via een e-mail uw vangsten door aan ons. Vanaf 1 oktober 2021 geeft u dit ook door in uw elektronisch logboek.

Satellietvolgapparatuur ook nodig?

U heeft waarschijnlijk ook werkende satellietvolgapparatuur nodig. Dit moet als uw vissersvaartuig:

- langer is dan 12 meter;
- geregistreerd is in het EU-vlootsegment MFL.

U leest hier meer over op [Satellietvolgapparatuur aanmelden](#). Houd ook rekening met de andere [Regels voor vissersvaartuigen](#).

Meer weten?

Wilt u meer weten over de wetten en regels over vangstregistratie? U leest hier meer over in de [Controleverordening \(Verordening \(EG\) nr. 1224/2009\)](#).

9. Registratie kapitein

Als u vangsten wilt registreren dan moet u eerst als kapitein bij ons geregistreerd staan. U kan zich laten registreren door het formulier Registratie kapitein in te vullen en naar ons te sturen.

Aangepast formulier

Het formulier voor de registratie als kapitein is aangepast. Op het oude formulier stonden nog oude contactgegevens van ons. We hebben het formulier aangepast met de juiste contactgegevens. Ook hebben we er een invulbaar pdf-formulier voor u van gemaakt. U vindt het formulier op [Informatiebulletin visserij](#).

10. Aangewezen havens Nederland

Bijlage zB van de Uitvoeringsregeling Zeevisserij is uitgebreid. Dit is een lijst met Nederlandse aangewezen havens voor aanlanden, lossen, overladingen of havendiensten. Deze havens zijn voor vissersvaartuigen uit derde landen. En voor Nederlandse vissersvaartuigen en unievissersvaartuigen die:

- hun vangsten van diepzeesoorten aanlanden of overladen;
- ingevroren visbestanden aanlanden of overladen. Het gaat om ingevroren vis, gevangen in wateren die vallen onder het beheer van de Noord Oostelijk-Atlantische Visserij Commissie (NEAFC);
- een lengte over alles van 24 meter of meer hebben, die Groenlandse heilbot/zwarte heilbot aanlanden of overladen.
- vangsten overladen die gevangen zijn in wateren die onder het beheer vallen van ICCAT. Deze vangsten mogen niet eerder zijn aangeland of overgeladen;
- makreel, haring en horsmakreel wegen, aanlanden en overladen. Dit mag in alle havens behalve Den Helder.

Lijst havens uitgebreid

De havens Den Helder, Amsterdam en Rotterdam zijn toegevoegd aan de lijst. In de tabel hieronder ziet u een overzicht van de aangewezen havens en losplaatsen.

Haven	Losplaatsen
Vlissingen	a. De loswal langs de visafslag gelegen aan de eerste binnenhaven. b. De locatie, gelegen tegenover de zijdeur aan de kop van de visafslag aan de landtong, tussen de eerste en tweede binnenhaven.
Scheveningen (Gemeente 's-Gravenhage)	De kaden van de Eerste Binnenhaven.

Haven	Losplaatsen
IJmuiden	a. De kotterkade. b. Een kade aan de noordzijde van de vissershaven met uitzondering van de houten steigers. c. De Trawlerkade gelegen aan de zuidzijde van de vissershaven.
Harlingen	a. De lossteigers en kaden voor en nabij de visafslag te Harlingen, gelegen in en aan de Nieuwe Vissershaven. b. De kaden van de Handelshaven, bestaande uit de Nieuwe Willems haven, de Oude Willems haven en de Vluchthaven.
Eemshaven (Gemeente Eemshaven)	De zuidkade van de Julianahaven.
Den Helder	a. De elf zich in de buitenhaven bevindende steigers gelegen voor het perceel het Nieuwe Diep nr. 27b b. De kade gelegen tussen de Moormanbrug en de Koopvaarderschutsluis (steiger 51, 52 en 53) c. De Paleiskade (steiger 32 tot en met 35); d. De steigers 36, 37 en 38 gelegen aan de voormalige onderzeedienstkade.
Velsen*	De Velserkade.
Amsterdam*	Kade Westhaven aan de Capriweg.
Rotterdam*	a. Prins Johan Friso haven, oevernummers 2714, 2716 en 2723. b. Beatrixhaven, oevernummers 2738, 2741 en 2753.

* Aangeduide havens uitsluitend toegestaan vis aan te landen, over te laden of te lossen door een vissersvaartuig met een lengte over alles van meer dan 59 meter of met een bruto tonnage van meer dan 1.200 BT.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert of de aanlanding of overlading volgens de regels gaat.

Aangewezen havens voor onderhoudswerkzaamheden

Vaartuigen die varen onder de Britse vlag mogen sinds kort alleen in bepaalde Nederlandse havens onderhoudswerkzaamheden laten uitvoeren. De lijst met deze havens is toegevoegd aan de Uitvoeringsregeling Zeevisserij, in bijlage 2D. De hiervoor aangewezen havens zijn:

- Stellendam
- Den Oever
- Oudeschild
- Urk
- Lauwersoog
- Yerseke

Voordat een Brits vaartuig een van deze havens mag binnenvaren voor onderhoud, moet het eerst naar een aangewezen haven voor derde landen. De NVWA controleert daar eerst of het vaartuig geen vis aan boord heeft. Daarna kan het vaartuig rechtstreeks doorvaren naar een aangewezen haven voor onderhoudswerkzaamheden.

Meer weten?

Wilt u meer weten over aangewezen havens in Nederland? Dit leest u in de [Uitvoeringsregeling Zeevisserij](#).

11. Controle en handhaving

11.1 Herziening controleverordening visserij

Op 30 mei 2018 heeft de Europese Commissie (EC) een voorstel aangenomen voor de herziening (wijziging) van de controleverordening visserij. Vanaf toen zijn de onderhandelingen bezig. Waar staan we nu? En wat kunt u van ons verwachten?

Waar staan we nu?

Het Europees Parlement en de Landbouw- en Visserijraad hebben beiden aanpassingen op het voorstel van de EC voorgesteld en onderhandelen nu samen met de EC over de door te voeren wijzigingen van de controleverordening. We verwachten dat er in 2022 een akkoord is over de wijzigingen.

Wat kunt u van ons verwachten?

Op het moment dat er een akkoord is en de tekst definitief is, zullen wij u nader informeren. Dit zullen we naar verwachting, zoals u van ons gewend bent met grote wijzigingen, doen via een special gewijd aan deze herziening van de controleverordening.

11.2 Steekproef- en controleplan

Na een audit van de Commissie in 2019 die gericht was op het toezicht en controleproces van de weging van visserijproducten op het moment van de aanlanding, is door de Commissie bij Nederland eind 2020 een ingebrekestelling ingediend. De Commissie concludeerde dat de oorspronkelijk beschreven werkwijze voor een steekproefweging bij aanlanding en de mogelijkheid om binnen Nederland ongewogen vis te transporteren naar een andere locatie, niet in overeenstemming was met het wettelijke voorschrift.

Nieuwe plannen geschreven

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft naar aanleiding hiervan, in overleg met de sectorvertegenwoordiging, een nieuw steekproefplan geschreven dat onderdeel uitmaakt van de weegprocedures van vis op het moment van de aanlanding. Ook is een nieuw controleplan geschreven om transport van ongewogen vis naar een andere in Nederland gevestigd EU-erkend levensmiddelenbedrijf (zoals een visafslag) in stand te houden om, indien gewenst, aldaar de aangelande visserijproducten te wegen.

Plannen opgeleverd aan Europese Commissie

Inmiddels zijn het steekproef- en controleplan door tussenkomst van LNV voor een goedkeuring opgeleverd aan de Europese Commissie. Op het moment dat de Commissie haar goedkeuring verleent, neemt de NVWA het initiatief om beide plannen aan de betrokken visserijsector toe te lichten. De verwachting is dat dit medio 2022 kan worden gerealiseerd.

11.3 Vrijstellingen van de aanlandplicht en registratie in uw logboek

De gedelegeerde Verordeningen (EU) 2020/2014 en (EU) 2020/2015 bevatten diverse vrijstellingen van de aanlandplicht in verschillende visserijen in de Noordzee en Westelijke wateren. Voor de Nederlandse vloot is met name de vrijstelling voor schol onder de minimuminstandhoudingsreferentiegraad in de gemengde visserij in het BT-2 segment van groot belang.

Deze vrijstelling geldt voorwaardelijk voor de periode 2021-2023. In deze periode wordt wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar het verbeteren van de selectiviteit, de mogelijkheden van automatische vangstregistratie en de overlevingskansen van vangsten die onmiddellijk na de vangst worden teruggezet.

Registreren in elektronische visserijlogboek

Een voorwaarde bij deze vrijstelling is dat de vissers de hoeveelheden die worden teruggegooid (discards) volledig en correct registreren in het elektronische visserijlogboek (het zogenaamde DIS bericht). Deze voorwaarde geldt niet alleen voor schol, maar voor alle vangsten die op grond van een vrijstelling van de aanlandplicht worden teruggezet.

Tot nu toe worden discards niet of in beperkte mate geregistreerd in de logboeken, dit constateert ook de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft Nederland daarom onder andere op dit punt in gebreke gesteld. Het is dan ook belangrijk dat de registratie van discards verbetert. Wanneer als gevolg van de ingebrekestelling boetes en dwangsommen worden opgelegd aan Nederland, zal er noodzaak zijn om nadere maatregelen te nemen.

Een ander belangrijk punt is dat Nederland zonder volledige registratie van discards, niet kan aantonen dat er onoverkomelijke problemen zijn met de uitvoering van de aanlandplicht. Dit bemoeilijkt de discussies met de Europese Commissie over mogelijke alternatieven.

12. Fonds European Maritime Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)

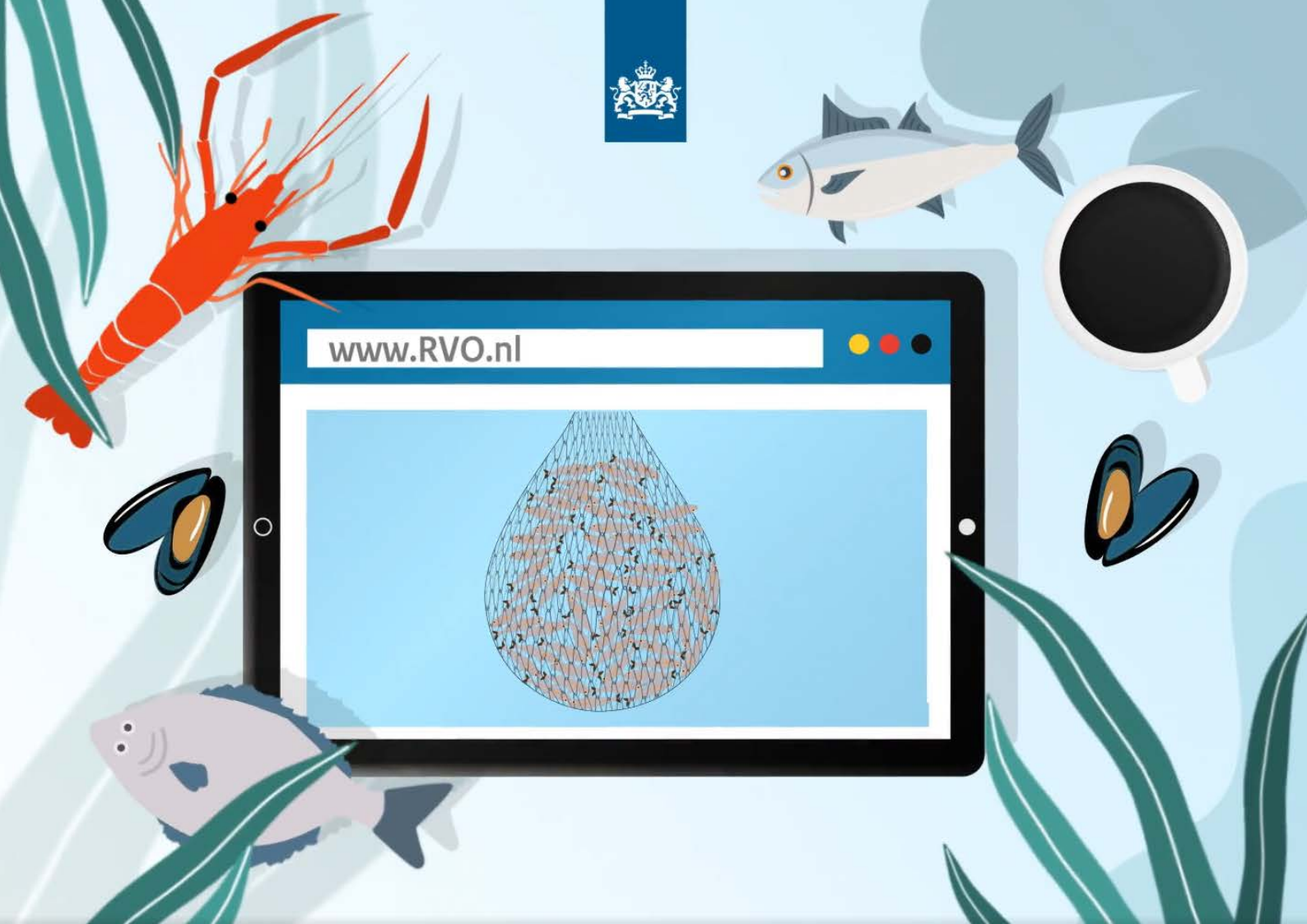
Met het EMFAF ondersteunt Nederland het Europees Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB), het Gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) en afspraken over het beheer van oceanen. Ook betalen wij hieruit subsidies aan de visserij- en aquacultuursector. De Europese unie stelt hiervoor geld beschikbaar.

Elk jaar gaan er verschillende subsidies open. Bijvoorbeeld voor innovatieve projecten, duurzame investeringen en voor projecten om de samenwerking tussen organisaties te verbeteren.

Het vorige fonds voor de sector is in 2020 afgelopen. Dit was het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). Het nieuwe fonds EMFAF loopt van 2021 tot en met 2027. Op [European Maritime Fisheries and Aquaculture Fund \(EMFAF\)](#) leest u meer over het fonds en welke subsidies u kunt aanvragen.

Medegefinancierd door de Europese Unie

13. Onze visserijpagina's zijn vernieuwd

In juni 2021 hebben wij de website over Visserij en aquacultuur vernieuwd. Door de nieuwe indeling vindt u sneller en makkelijker de informatie die u zoekt. Ook hebben wij veel informatie over visserij toegevoegd.

Nieuwe indeling en meer informatie

We hebben een nieuwe indeling gemaakt voor [Visserij en aquacultuur](#). U kunt nu kiezen tussen [Visserijregelingen](#) en [Visserijsubsidies](#). Bij Visserijregelingen regelt u alles voor uw vergunningen, ontheffingen en meer. De informatie is verdeeld in 3 doelgroepen: zeevisserij, kustvisserij en binnenvisserij. Zo ziet u in één oogopslag welke informatie voor u van toepassing is. Kiest u voor Visserijsubsidies, dan ziet u daar alle subsidies die u bij ons kunt aanvragen.

U vindt nu meer informatie over bijvoorbeeld vissen op het IJsselmeer, vistuigen, registraties en meer. En we breidden bestaande pagina's uit met meer informatie. Bijvoorbeeld over de vangstopgave aal en regels voor vissersvaartuigen.

Help mee!

Wij breiden de website telkens verder uit met nieuwe informatie. Heeft u suggesties of opmerkingen? Laat het ons weten. Onderaan de pagina [Visserij en aquacultuur](#) staat een knop Geef uw mening. Hier kunt u aangeven hoe tevreden u bent met de informatie.

14. Community of Practice Noordzee

14.1 Community of Practice Noordzee

De Community of Practice (CoP) Noordzee is een netwerk dat duurzame initiatieven voor de ontwikkeling van de Duurzame Blauwe Economie aanmoedigt. Leden delen ervaringen, stimuleren innovaties en gaan nieuwe samenwerkingen aan.

Wat is de CoP Noordzee?

In 2018 zetten wij de CoP Noordzee op. Wij voeren dit uit in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De CoP Noordzee heeft eind 2021 ongeveer 600 leden. Het CoP-team organiseert elk jaar 4 grote bijeenkomsten, kleinschalige themabijeenkomsten en is bij veel projecten en initiatieven betrokken.

De CoP Noordzee maakt deel uit van het Programma Noordzee 2022–2027. CoP-adviseurs denken mee aan beleidstrajecten die nu lopen. Hierdoor kunnen het team en leden kennis delen en zo verder innoveren. Dit is een voorbeeld hoe adaptief beleid kan werken. Dit betekent dat beleid verder ontwikkeld kan worden door resultaten van overleggen en ervaring uit de praktijk. Bijvoorbeeld op het gebied van medegebruik rondom windparken, dat in een beginfase zit.

De CoP Noordzee bestaat uit:

- ondernemers (onder andere uit de visserij- en aquacultuursector)
- de overheid
- onderzoeksinstituten
- niet-gouvernementele organisaties (NGO's)
- Topsectoren Energie, Water en Maritiem, Agri en Food

Vanuit de visserij- en aquacultuursector sluiten producentenorganisaties, een aantal (innovatieve) vissers en scheepsbouwers aan.

Wat wil de CoP Noordzee bereiken?

De CoP Noordzee wil succesvolle pilots opzetten en daarna uitbreiden.

De partijen werken op de Noordzee aan initiatieven op het gebied van energie, voedsel en natuur.

Deze initiatieven bestaan om de bestaande blauwe economie te verduurzamen, bijvoorbeeld de visserij en de scheepvaart.

Ook kijken de partijen hoe nieuwe activiteiten passen op de Noordzee. Het gaat om medegebruik binnen en buiten de windparken. Het gaat dan om bijvoorbeeld:

- passieve visserij
- zeewier- en schelpdierkweek
- zonne-energie
- golfenergie
- oesterbankherstel op zee
- natuurherstel

Medegebruik van de Noordzee

Meerdere sectoren gebruiken de Noordzee en de CoP Noordzee moedigt het medegebruik op zee ook aan.

En wil procedures hierbij makkelijker maken, bijvoorbeeld voor vergunningen. De uitdaging voor de komende jaren is de juiste maatschappelijke balans vinden, zodat iedereen gebruik kan maken van de Noordzee. Dit moet wel passen binnen de voorwaarden van een gezond ecosysteem. De CoP Noordzee wil de Noordzee daarom efficiënt en veilig ruimtelijk ontwikkelen, met oog voor de natuur.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de CoP Noordzee? Kijk op het [CoP Noordzee platform](#) of stuur een e-mail naar copnoordzee@rvo.nl.

14.2 Innovatieagenda Kottervisserij

Kottervisserij staat nu en de komende jaren voor grote uitdagingen. Bijvoorbeeld doordat gebieden sluiten voor windparken en natuur. En door de Brexit, het pulsverbod en de aanlandplicht. Vissers hebben daarom dringend behoefte aan een nieuw toekomstperspectief. Daarom werken we aan de Innovatieagenda Kottervisserij 2022-2030. Dit doen we in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De Innovatieagenda is begin 2022 klaar. Daarna gaan we deze samen met de sector uitvoeren. De visserijsector levert een belangrijke bijdrage aan duurzaam voedsel. Het is een vitale sector van bedrijven, wetenschap en onderwijs.

Wat is de Innovatieagenda Kottervisserij?

De Innovatieagenda is een beschrijving van de belangrijkste vernieuwingen binnen de visserij. Hierin staat een analyse over hoe de sector succesvol kan vernieuwen: welke factoren spelen mee en welke veranderingen zijn nodig? Met de Innovatieagenda kijken we hoe we de vernieuwingen in de sector kunnen gaan uitvoeren.

Meerdere partijen werken samen om de Innovatieagenda te ontwikkelen:

- vertegenwoordigers van de sector
- andere betrokken sectoren, bijvoorbeeld de maritieme sector
- niet-gouvernementele organisaties (NGO's)
- ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

De overheid zorgt voor een programma-aanpak van de Innovatieagenda om de kottervloot te verduurzamen. De sector zorgt ervoor dat bedrijven kunnen innoveren.

Innoveren

De Innovatieagenda Kottervisserij heeft een link met het Noordzeeakkoord. Er zijn afspraken gemaakt over het beleid en de beschikbare middelen. In het Noordzeeakkoord staan ook afspraken over innovaties voor de kottervisserij om de sector perspectief te bieden. Dit heeft te maken met alle toekomstige ontwikkelingen op de Noordzee.

Innovatie in de kottervisserij gaat over een economisch gezonde en duurzame visserijsector, met een nieuw toekomstperspectief. De innovatiethema's gaan over:

- scheepsontwerpen en voorstuwing;
- netontwerpen;
- nieuwe vistechnieken;
- medegebruik Noordzee;
- andere innovaties.

Community of Practice (CoP) Noordzee

De CoP Noordzee is nauw betrokken bij de uitvoering van de Innovatieagenda en helpt met organiseren van bijeenkomsten. En betreft de sector en andere partijen in het proces van de Innovatieagenda.

15. TAC & Quota

In de bijlagen vindt u:

- bijlage 1: de contingentpercentages;
- bijlage 2: de toegestane vangsthoeveelheden;
- bijlage 3: een overzicht met de voor 2022 geldende TAC's en Nederlandse quota.

Bijlagen

Bijlage 1

Deze informatie is verouderd. De nieuwe cijfers vindt u op de webpagina [Informatiebulletin visserij](#).

2022 ten opzichte van 2021 Versie december 2021

Vissoort	Gebied	Percentage
Blauwe wijting	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, wateren van de Unie en internationale wateren van de ICES gebieden I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIA, VIIIB, VIID, VIIIE, XII en XIV	80,3895%
Grote zilversmelt	ICES gebieden VI en VII, wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES gebied V	25,0891%
Haring	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, Noorse wateren en internationale wateren van de ICES gebieden I en II	91,9233%
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, wateren van de Unie en Noorse wateren van ICES-deelgebied IV ten noorden van 53°30'NB	112,0155%
	ICES gebieden IVc en VIId	124,2648%
	ICES gebieden VIb en VIaN., wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES gebied Vb	24,6304%
	ICES gebieden VIa-Zuid, VIIb en VIIc	25,0018%
	ICES gebieden VIIa, ten zuiden van 52°30'NB, VIIg, VIIh, VIIj en VIIk	26,2884%
Horsmakreel	Wateren van het Verenigd Koninkrijk van de ICES gebieden IVa, VI, VIIa, VIIb, VIIc, VIIe, VIIf, VIIg, VIIh VIII, VIIj, VIIk, VIIIA, VIIIB, VIID, VIIIE, wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES gebied IIA, wateren van het Verenigd Koninkrijk en Internationale wateren van Vb, en internationale wateren van XII en XIV	69,9924%
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van de ICES gebieden IVb, IVc en VIId	23,9803%
Kabeljauw	ICES gebied IV, wateren van het Verenigd Koninkrijk van het ICES gebied IIA, en het ICES gebied IIIa dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	99,4002%
Makreel	ICES gebieden VI, VII, VIIIA, VIIIB, VIID en VIIIE, wateren van het Verenigd Koninkrijk, en internationale wateren van het ICES gebied Vb en de internationale wateren van de ICES gebieden IIA, XII en XIV	90,3737%
Schol	ICES gebied IV, wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES gebied IIA en het ICES gebied IIIa dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	94,3922%
Tong	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES gebied IV en wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES gebied IIA	24,7010%
Wijting	ICES gebied IV en de wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES gebied IIA	123,0919%

Bijlage 2

Deze informatie is verouderd. De nieuwe cijfers vindt u op de webpagina [Informatiebulletin visserij](#).

*Toegestane vangsthoeveelheden bedoeld in artikel 24 van de Uitvoeringsregeling zeevisserij voor het kalenderjaar 2022
Versie december 2021*

Artikel	Vissoort	Gebiedsomschrijving	Hoeveelheid (per vaartuig)
Artikel 24, eerste lid, onderdeel a	Kabeljauw:	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a; het gedeelte van ICES-sector 3a dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	41 kg per maand
	Wijting:	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	49 kg per maand
	Makreel:	ICES deelgebied 4, ICES-sectoren 3a, 3b en 3c en ICES-deelsectoren van 22-32	165 kg per maand
Artikel 24, eerste lid, onderdeel c	Kabeljauw:	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a; het gedeelte van ICES-sector 3a dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	114 kg per jaar
	Wijting:	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	74 kg per jaar
	Makreel:	ICES deelgebied 4, ICES-sectoren 3a, 3b en 3c en ICES-deelsectoren van 22-32	41 kg per jaar
Artikel 24, eerste lid, onderdeel d	Horsmakreel:	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van de ICES-sectoren 4b, 4c en 7d	59 kg per jaar

Bijlage 3

Deze informatie is verouderd. De nieuwe cijfers vindt u op de webpagina [Informatiebulletin visserij](#).

Nederlandse quota Versie december 2021

Vissoort	Gebied	TAC (in ton) *	Nederlands quotum (in ton)
Grote zilversmelt <i>Argentina silus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van de ICES-deelgebieden 1 en 2	15	3
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4, wateren van de Unie van ICES-sector 3a	202	9
	ICES-deelgebieden 6 en 7, wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES-deelgebied 5	932	742
Haring <i>Clupea harengus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, van Noorwegen en de internationale wateren van de ICES gebieden 1 en 2	598.588	4.283
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, wateren van de Unie en Noorse wateren van ICES-deelgebied 4, ten noorden van 53° 30' NB	427.628	51.952
	ICES-deelgebied 4, ICES-sector 7d, wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	8.174	41
	ICES-sectoren 4c en 7d	41.620*	20.055
	ICES-sectoren 6b en 6a-Noord, wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES-sector 5b	870	87
	ICES-sectoren 6a-Zuid, 7b en 7c	340	31
	ICES-sectoren 7a ten zuiden van 52°30' N.B., 7g, 7h, 7j en 7k	217	14
Kabeljauw <i>Gadus morhua</i>	Skagerrak	1.893	9
	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a; het gedeelte van ICES-sector 3a dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	13.246	1.102
	ICES-sector 7d	772	19
Scharretongen <i>Lepidorhombus spp.</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; Wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	647	8
Zeeduivel <i>Lophiidae</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-deelgebied 2a	4.789	88
	Noorse wateren van ICES-deelgebied 4	1.000*	13
	ICES-deelgebied 6; wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES-sector 5b; internationale wateren van de ICES-deelgebieden 12 en 14	1.594	48
	ICES-deelgebied 7	9.531	109
Schelvis <i>Melanogrammus aeglefinus</i>	ICES-sector 3a	2.761	3
	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	44.924	217
Wijting <i>Merlangius merlangus</i>	ICES-sector 3a	731*	2
	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	26.636	1.244
	ICES-sectoren 7b, 7c, 7d, 7e, 7f, 7g, 7h, 7j en 7k	8.352	33

Vissoort	Gebied	TAC (in ton) *	Nederlands quotum (in ton)
Heek <i>Merluccius merluccius</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4;het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	861	20
	ICES-deelgebieden 6 en 7; wateren van het Verenigd Koninkrijk en de internationale wateren van ICES-sector 5b; internationale wateren van de ICES-deelgebieden 12 en 14	13.834	81
	Noorse wateren van ICES-deelgebied 4	2000*	128
	ICES-sectoren 8a, 8b, 8d en 8e	9.227	8
Tongschar en witje <i>Microstomus kitt</i> en <i>Glyptocephalus cynoglossus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren de Unie van ICES-deelgebied 4 en wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	1.357	154
Leng <i>Molva molva</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4	953	2
	Noorse wateren van ICES-deelgebied 4	700	1
Langoustine <i>Nephrops norvegicus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	7.631	206
Noordse garnaal <i>Pandalus borealis</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk, wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4, en wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	165	1
Schol <i>Pleuronectes platessa</i>	Skagerrak	14.338*	2.191
	ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a; het gedeelte van ICES-sector 3a dat niet tot het Skagerrak en het Kattegat behoort	125.692	30.258
Zwarte koolvis <i>Pollachius virens</i>	ICES-sector 3a en ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	44.950	43
Tarbot en Griet <i>Psetta maxima</i> en <i>Scophthalmus rhombus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES- sector 2a	1.408	746
Roggen <i>Rajiformes</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	826	109
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van de ICES-sectoren 6a, 6b, 7a-c en 7e-k	2419	1
	ICES-sector 7d	840	4
Makreel <i>Scomber scombrus</i>	ICES deelgebieden 3a en 4, wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a, wateren van de Unie van ICES-sectoren 3b en 3c en ICES-deelsectoren van 22-32	26.562*	1.615
	ICES-deelgebieden 6 en 7, ICES-sectoren 8a, 8b, 8d en 8e; wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES-sector 5b; internationale wateren van ICES-sector 2a en de ICES-deelgebieden 12 en 14	108.067*	24.059
Tong <i>Solea solea</i>	ICES-sector 3a; wateren van de Unie van de ICES-deelsectoren 22-24	723	58
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	4.565*	3.589

Vissoort	Gebied	TAC (in ton) *	Nederlands quotum (in ton)
Sprot en bijvangsten <i>Sprattus sprattus</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	21.797	248
	ICES-sectoren 7d en 7e	362**	14
Horsmakrelen en bijvangsten <i>Trachurus spp.</i>	Wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van de ICES-sectoren 4b, 4c en 7d	3.461	758
	Wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 4a; ICES-deelgebied 6, ICES-sectoren 7a-c, 7e-k, 8a-b 8d -e; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a; wateren van het Verenigd Koninkrijk en internationale wateren van ICES-sector 5b; internationale wateren van de ICES-deelgebieden 12 en 14	49.178	14.809
Kever en bijvangsten <i>Trisopterus esmarkii</i>	ICES-sector 3a; wateren van het Verenigd Koninkrijk en wateren van de Unie van ICES-deelgebied 4; wateren van het Verenigd Koninkrijk van ICES-sector 2a	36.957*	27
Andere soorten	Noorse wateren van ICES-deelgebied 4	2.500*	160
Chileense horsmakreel <i>Trachurus murphyi</i>	SPRFMO- verdragsgebied	n.r.	-

* = in deze kolom genoemde hoeveelheden zijn in enkele gevallen de EU-aandeel hoeveelheden (cursief)

** = van 1 januari tot en met 30 juni 2022

Bronnenlijst fotografie

Paginanummer	Bron
8	Nederlands Visbureau
14	United Fish Auctions N.V.
26	Nederlands Visbureau
28	Fotograaf Carel de Groot
33	Fotograaf Carel de Groot
44	Nederlands Visbureau

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | december 2021

Publicatienummer: RVO-234-2021/BR-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Deze brochure is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Om de leesbaarheid te bevorderen zijn juridische zinsneden vereenvoudigd weergegeven. Soms betreft het ook delen van of uittreksels van wetteksten. Aan deze brochure en de daarin opgenomen voorbeelden kunnen geen rechten worden ontleend. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik ervan. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.